

Repertoriul jurisprudenței

CONCLUZIILE AVOCATULUI GENERAL
ELEANOR SHARPSTON
prezentate la 22 martie 2018¹

Cauza C-100/17 P

**Gul Ahmed Textile Mills Ltd
împotriva**

Consiliului Uniunii Europene

„Recurs – Dumping – Importurile de lenjerie de pat din bumbac originară din Pakistan –
Interesul continuu de a exercita acțiunea – Impactul evenimentelor intervenite în cursul procedurii –
Motive care justifică un astfel de interes – Sarcina probei”

1. Prezenta cauză se referă la un recurs introdus de Gul Ahmed Textile Mills Ltd (denumită în continuare „Gul Ahmed”), prin care aceasta solicită Curții să anuleze în totalitate Hotărârea Tribunalului General din 15 decembrie 2016, T-199/04 RENV Gul Ahmed Textile Mills/Consiliul². Prin această hotărâre, Tribunalul a respins acțiunea formulată de Gul Ahmed pentru anularea Regulamentului (CE) nr. 397/2004 al Consiliului din 2 martie 2004 de instituire a unui drept antidumping definitiv la importurile de lenjerie de pat din bumbac originară din Pakistan³.
2. Prezenta cauză ridică întrebarea importantă cu privire la ceea ce constituie interes continuu de a exercita acțiunea. Curtea va avea posibilitatea să aprecieze dacă, având în vedere situațiile de fapt și de drept care ar putea apărea, anularea solicitată este de natură să-i procure un beneficiu acestui reclamant. În termeni mai generali, Curtea are posibilitatea de a-și dezvolta jurisprudența cu privire la anumite aspecte procedurale referitoare la evaluarea acestui interes, în special cu privire la sarcina probei și drepturile procedurale ale reclamantului.

Situația de fapt și cadrul juridic

3. Gul Ahmed este o societate pakistaneză care produce și exportă lenjerie de pat din bumbac în Uniunea Europeană.
4. La 4 noiembrie 2002, Comisia Europeană a inițiat o anchetă antidumping cu privire la importurile de astfel de produse în Uniunea Europeană.
5. La 2 martie 2004, pe baza rezultatelor acestei anchete, Consiliul a adoptat Regulamentul nr. 397/2004 de instituire a unui drept antidumping de 13,1 % la importurile de lenjerie de pat din bumbac originară din Pakistan, încadrată la codurile din Nomenclatura combinată precizate în acest regulament.

¹ Limba originală: engleza.

² Nepublicată, EU:T:2016:740 (denumită în continuare „hotărârea atacată”).

³ JO 2004, L 66, p. 1, Ediție specială, 11/vol. 34, p. 108 (denumit în continuare „Regulamentul nr. 397/2004” sau „regulamentul în litigiu”).

6. În urma unei anchete de reexaminare efectuată în temeiul articolului 11 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 384/96 al Consiliului⁴, Regulamentul nr. 397/2004 a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 695/2006 al Consiliului⁵. Acest regulament a stabilit nivelul definitiv al dreptului antidumping aplicabil lenjeriei de pat din bumbac fabricate de Gul Ahmed la 5,6 %.

7. Potrivit articolului 11 alineatul (2) din Regulamentul de bază, dreptul antidumping definitiv astfel stabilit a expirat la 4 martie 2009, adică la cinci ani de la introducerea acestuia.

8. La 28 mai 2004, Gul Ahmed a introdus o acțiune în fața Tribunalului, prin care a solicitat anularea Regulamentului nr. 397/2004, în măsura în care acest regulament o viza.

9. În cererea sa, Gul Ahmed a invocat cinci motive. În special, prin intermediul celui de al doilea motiv, Gul Ahmed a pretins că Consiliul a săvârșit o eroare evidentă de apreciere și a încălcat articolul 2 alineatele (3) și (5) și articolul 18 alineatul (4) din Regulamentul de bază, precum și din acordul antidumping⁶, în calculul valorii normale. În plus, prin intermediul celui de al treilea motiv, aceasta a pretins că ajustarea pentru restituire aplicată la compararea valorii normale și a prețului de export a încălcat articolul 2 alineatul (10) din Regulamentul de bază, Acordul antidumping și obligația de a prezenta motive adecvate, în temeiul articolului 296 TFUE.

10. Prin Hotărârea sa din 27 septembrie 2011, T-199/04, Gul Ahmed Textile Mills/Consiliul⁷, Tribunalul a admis cel de al treilea aspect al celui de al cincilea motiv⁸ și, fără a examina celelalte motive, a anulat regulamentul în litigiu în ceea ce privește reclamanta.

11. Consiliul, susținut de Comisie, a formulat recurs și a solicitat Curții de Justiție să anuleze această hotărâre.

12. Prin Hotărârea sa din 14 noiembrie 2013, C-638/11 P, Consiliul/Gul Ahmed Textile Mills⁹, Curtea a anulat în întregime Hotărârea din cauza T-199/04 și a trimis cauza spre rejudecare Tribunalului, amânând pronunțarea cu privire la cheltuielile de judecată.

13. La 26 noiembrie 2015, Tribunalul a ținut o ședință în cauza T-199/04 RENV. În această ședință, Consiliul, sprijinit de Comisie, a susținut că Gul Ahmed nu mai avea niciun interes de a exercita acțiunea.

14. În susținerea acestei acțiuni, cele două instituții au afirmat că taxele antidumping impuse prin regulamentul în litigiu au expirat la 2 martie 2009, astfel încât exporturile produsului în cauză nu mai erau supuse acestor taxe. În plus, acestea au susținut că, în conformitate cu articolul 46 din Statutul Curții de Justiție, termenul pentru introducerea oricărei acțiuni în despăgubire pentru prejudicii

4 Regulamentul din 22 decembrie 1995 privind protecția împotriva importurilor care fac obiectul unui dumping din partea țărilor care nu sunt membre ale Comunității Europene (JO 1996, L 56, p. 1, Ediție specială, 11/vol. 12, p. 223; denumit în continuare „Regulamentul de bază”).

5 Regulamentul din 5 mai 2006 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 397/2004 (JO 2006, L 121, p. 14, Ediție specială, 11/vol. 46, p. 10).

6 Acordul privind aplicarea articolului VI din Acordul general pentru tarife și comerț 1994 (JO 1994, L 336, p. 103, Ediție specială, 11/vol. 10, p. 112) figurează în anexa 1 A la Acordul de instituire a Organizației Mondiale a Comerțului (JO 1994, L 336, p. 3, Ediție specială, 11/vol. 10, p. 5).

7 Npublicată, EU:T:2011:535.

8 Acest motiv se referea la pretinsa neexaminare de către Consiliu a aspectului dacă anumiți factori au rupt legătura de cauzalitate dintre importurile care fac obiectul unui dumping și prejudiciul suferit de industria Uniunii.

9 EU:C:2013:732.

cauzat în aplicarea acestor taxe a expirat la 1 mai 2014¹⁰, și că dreptul la rambursarea taxelor antidumping în temeiul Codului vamal al Uniunii era, de asemenea, prescris¹¹. Acestea au susținut că, în consecință, anularea solicitată nu mai era în măsură să procure niciun avantaj în favoarea Gul Ahmed.

15. Tribunalul a acordat în favoarea Gul Ahmed o perioadă de două săptămâni de la data ședinței pentru a-și prezenta observațiile (împreună cu orice documente justificative care ar putea susține interesul continuu al acesteia în judecarea cauzei) cu privire la excepția de inadmisibilitate astfel ridicată.

16. Prin scrisoarea din 10 decembrie 2015, Gul Ahmed și-a prezentat observațiile, susținând că a continuat să aibă un interes de a exercita acțiunea. Aceasta a înaintat următoarele cinci motive: (i) interesul său de a recupera cheltuielile de judecată de la Consiliu, (ii) posibilitatea de a introduce în viitor o acțiune cu privire la prejudiciile cauzate prin nepronunțarea de către instanțele Uniunii asupra fondului într-un termen rezonabil, (iii) posibilitatea sa de a obține rambursarea taxei antidumping definitive plătite, (iv) interesul său de a se asigura că o nelegalitate similară nu se va repeta în viitor, și (v) posibilitatea de a introduce în viitor o acțiune în justiție, pentru prejudiciul cauzat de regulamentul în litigiu.

17. Prin scrisorile din 6 și 20 ianuarie 2016, Comisia și Consiliul și-au prezentat observațiile. În esență, acestea au solicitat Tribunalului să respingă argumentele invocate de Gul Ahmed și să declare că această companie a pierdut orice interes de a continua procedura. În consecință, nu ar fi necesar să se pronunțe asupra fondului.

Hotărârea atacată și recursul

18. Prin Hotărârea din 15 decembrie 2016, T-199/04 RENV, Gul Ahmed Textile Mills/Consiliul, Tribunalul a statuat că (i) un pretins interes de recuperare a cheltuielilor de judecată de la Consiliu, (ii) o pretinsă posibilitate de a introduce o acțiune în viitor cu privire la prejudiciile cauzate prin nepronunțarea de către instanțele Uniunii asupra fondului într-un termen rezonabil, (iii) un pretins interes de a se asigura că o nelegalitate similară nu se va repeta în viitor, și (iv) un pretins interes de a restabili reputația Gul Ahmed nu au justificat interesul acesteia din urmă de a exercita acțiunea. De asemenea, Tribunalul a statuat că (v) o pretinsă posibilitate de a obține rambursarea taxei antidumping definitive plătite a justificat un astfel de interes, deși numai cu privire la primul, cel de al patrulea și cel de al cincilea motiv¹².

19. În consecință, Tribunalul a statuat că nu a fost necesar să se pronunțe cu privire la cel de al doilea și cel de al treilea motiv, și a examinat doar primul, al patrulea și al cincilea motiv. Tribunalul a concluzionat că aceste din urmă motive au fost neîntemeiate și, prin urmare, a respins acțiunea în întregime.

20. Prin recursul formulat, Gul Ahmed solicită Curții să anuleze hotărârea atacată și să se pronunțe pe fond cu privire la toate motivele și, în subsidiar, să trimită cauza spre rejudecare Tribunalului, pentru o decizie asupra fondului. Aceasta invocă două motive de recurs.

10 Adică la cinci ani de la producerea evenimentului care a cauzat prejudiciul suferit.

11 În temeiul articolului 121 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul (UE) nr. 952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 octombrie 2013 de stabilire a Codului vamal al Uniunii (JO 2013, L 269, p. 1), cererea de rambursare trebuie depusă în termen de trei ani de la data notificării datoriei vamale.

12 Observăm că lista motivelor examinate de Tribunal nu este exact aceeași ca lista motivelor invocate de societatea Gul Ahmed în fața acestei instanțe. Vom reveni la această inconsecvență ulterior în prezentele concluzii (a se vedea punctele 103 și 107 de mai jos).

21. În primul rând, Gul Ahmed susține că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept prin faptul că a hotărât că aceasta nu mai avea interesul de a continua procedura cu privire la cel de al doilea și la cel de al treilea motiv invocat în cererea sa, și că Tribunalul nu a motivat în mod corespunzător hotărârea. În al doilea rând, Gul Ahmed înaintează o serie de argumente prin care pretinde că Tribunalul a săvârșit diferite erori de drept prin faptul că a respins primele două aspecte ale celui de al cincilea motiv.
22. Consiliul și Comisia solicită Curții să respingă recursul ca fiind inadmisibil sau, în subsidiar, ca nefondat.
23. În cadrul ședinței din 25 ianuarie 2018, Gul Ahmed, Consiliul și Comisia au prezentat observații orale.
24. În conformitate cu solicitarea Curții, ne vom limita în prezentele concluzii la examinarea primului motiv de recurs.

Evaloare

Observații generale privind noțiunea de interes de a exercita acțiunea

25. Cerința de a avea un interes de a exercita acțiunea în anulare, astfel cum a fost interpretată de Tribunal în hotărârea atacată, impune un criteriu strict. Pentru a-l îndeplini, în cazul în care raționamentul Tribunalului trebuie să fie urmat, Gul Ahmed ar fi trebuit nu doar să inițieze acțiunea în anulare, ci ar fi trebuit, de asemenea, să introducă o acțiune în despăgubiri pentru prejudicii cauzate prin acest regulament și să inițieze procedura pentru solicitarea rambursării taxelor antidumping achitate în diferite perioade, în fața autorităților naționale competente.
26. Odată cu trecerea timpului, regulamentul a cărui anulare a solicitat-o Gul Ahmed a expirat, și orice cerere în despăgubire sau de rambursare a taxelor s-a prescris. Cu toate acestea, are Gul Ahmed un interes continuu să mențină acțiunea în anulare?
27. În opinia noastră, poziția reală este că un reclamant aflat într-o astfel de situație are datoria de a fi atât prudent, cât și alert. Cu alte cuvinte, este de datoria acestuia să supravegheze cu atenție modificările intervenite în situația sa juridică de-a lungul timpului și să ia măsurile suplimentare care se pot dovedi necesare pentru a-și menține interesul de a continua acțiunea. În cazul în care nu procedează astfel, va exista riscul ca pârâtul să ridice cu succes o excepție cu privire la interesul său continuu de a exercita acțiunea.
28. Privită din această perspectivă, o acțiune în anulare încununată de succes este un element prealabil esențial pentru repararea prejudiciului suferit. Însă, în majoritatea cazurilor, aceasta nu va putea, prin ea însăși, să îndrepte prejudiciul respectiv. Acest lucru necesită o acțiune în despăgubiri. Aceasta nu înseamnă că prima acțiune (acțiunea în anulare) depinde de acțiunea în despăgubiri. Contrar celor sugerate de Gul Ahmed, caracterul separat dar, cu toate acestea, interconectat al celor două proceduri nu denaturează sistemul de căi de atac pe care tratatul le pune la dispoziția particularilor.
29. Condițiile de admisibilitate a unei acțiuni în anulare sunt prevăzute la articolul 263 TFUE. Acestea prevăd, printre altele, (i) ca actul în privința căruia se solicită anularea să fie „[menit] să producă efecte juridice față de terți”, (ii) ca reclamantul să aibă calitate procesuală sub forma unui interes direct și individual, și (iii) ca acțiunea să fie intentată în termenul stabilit în acest articol¹³. În prezenta cauză, nu există nicio îndoială că primul dintre aceste criterii este îndeplinit în raport cu Regulamentul

¹³ A se vedea în special al patrulea paragraf și ultimul ale articolului 263 TFUE.

nr. 397/2004. În ceea ce privește cel de al doilea criteriu, în niciun moment nu a fost pusă sub semnul întrebării afirmația potrivit căreia Regulamentul nr. 397/2004 se referă în mod direct și individual la Gul Ahmed. Într-adevăr, regulamentul în litigiu menționează Gul Ahmed în rândul producătorilor pakistanezi vizați de ancheta antidumping și această societate atestă că au fost impuse taxe într-o valoare mare la importul produselor sale în Uniunea Europeană. În ceea ce privește cel de al treilea criteriu, nu se contestă că Gul Ahmed a introdus cererea în anulare în termenul prevăzut la articolul 263 TFUE.

30. Cu toate acestea, îndeplinirea tuturor condițiilor prevăzute la articolul 263 TFUE nu este suficientă. Potrivit unei jurisprudențe constante, o acțiune în anulare introdusă de o persoană fizică sau juridică nu este admisibilă decât în măsura în care această persoană are un interes să obțină anularea actului atacat. Anularea acestui act trebuie să poată avea, în sine, consecințe juridice, astfel încât acțiunea respectivă să poată procura un avantaj persoanei care a intentat-o, în cazul în care este încununată de succes¹⁴. Nu se contestă că Gul Ahmed a îndeplinit această cerință la data introducerii acțiunii sale în anulare.

31. Cerința unui astfel de interes, deși nu este prevăzută la articolul 263 TFUE, constituie o condiție de admisibilitate analizată de instanțele Uniunii în mod separat de condițiile prevăzute de această dispoziție¹⁵. Cerința este inspirată de teoria generală a dreptului procedural comună statelor membre, potrivit căreia acesta are scopul de a garanta că nu există un aflus masiv de litigii inițiate „în interesul public”, ceea ce ar risca să transforme acțiunea în anulare într-o formă de *actio popularis*.

32. Potrivit unei jurisprudențe constante, interesul unui reclamant de a exercita acțiunea trebuie, în raport cu obiectul acțiunii, să existe la momentul introducerii acesteia (altfel, acțiunea va fi inadmisibilă), și trebuie să existe în continuare, până la momentul pronunțării hotărârii judecătorești, sub sancțiunea nepronunțării asupra fondului¹⁶. Interesul trebuie să fie în același timp legitim și actual¹⁷.

33. Regulamentul nr. 397/2004 a expirat la data de 4 martie 2009. Cu toate acestea, acest lucru nu face ca prezenta acțiune să fie lipsită de obiect, dat fiind că expirarea a avut efecte *ex nunc* și, în consecință, rezultatele acesteia nu au fost echivalente cu cele pe care le-ar fi avut, în principiu, o anulare¹⁸.

34. Din jurisprudență reiese în mod clar că interesul reclamantului nu dispăre în mod necesar atunci când un act în litigiu nu mai produce efecte pentru viitor¹⁹. În cazul în care măsura în cauză a încetat să producă efecte pe parcursul procedurii, Curtea trebuie să aprecieze interesul reclamantului de a exercita o acțiune în lumina circumstanțelor specifice, ținând seama, în special, de consecințele

14 Hotărârea din 17 septembrie 2015, Mory și alții/Comisia (C-33/14 P, EU:C:2015:609, punctul 55).

15 A se vedea Concluziile avocatului general Mengozzi prezentate în cauza Mory și alții/Comisia (C-33/14 P, EU:C:2015:409, punctul 23).

16 Hotărârea din 24 iunie 1986, AKZO Chemie și AKZO Chemie UK/Comisia (53/85, EU:C:1986:256, punctul 21), și Hotărârea din 17 septembrie 2015, Mory și alții/Comisia (C-33/14 P, EU:C:2015:609, punctul 57). A se vedea de asemenea, în cadrul unui recurs, Hotărârea din 19 octombrie 1995, Rendo și alții/Comisia (C-19/93 P, EU:C:1995:339, punctul 13), și Hotărârea din 7 iunie 2007, Wunenburger/Comisia (C-362/05 P, EU:C:2007:322, punctul 42, denumită în continuare „Hotărârea Wunenburger”).

17 A se vedea în acest sens Hotărârea din 17 septembrie 2009, Comisia/Koninklijke FrieslandCampina (C-519/07 P, EU:C:2009:556, punctul 65), și Hotărârea din 26 februarie 2015, Planet/Comisia (C-564/13 P, EU:C:2015:124, punctul 34).

18 Hotărârea din 27 iunie 2013, Xeda International și Pace International/Comisia (C-149/12 P, nepublicată, EU:C:2013:433, punctul 32), și Hotărârea din 23 decembrie 2015, Parlamentul/Consiliul (C-595/14, EU:C:2015:847, punctul 23).

19 A se vedea în acest sens Hotărârea din 1 octombrie 1998, Langnese-Iglo/Comisia (C-279/95 P, EU:C:1998:447), în care Curtea a statuat că expirarea actului în litigiu nu face mai puțin oportună soluționarea definitivă a litigiului referitor la legalitatea și la domeniul de aplicare ale dispozițiilor acestuia, în scopul de a determina efectele sale juridice în perioada de până la data expirării (punctul 71). În aceeași ordine de idei, interesul poate persista, în pofida faptului că actul în litigiu este caduc (Hotărârea Wunenburger, punctele 41-62), a fost abrogat (Hotărârea din 12 decembrie 2006, Organisation des Modjahedines du peuple d'Iran/Consiliul, T-228/02, EU:T:2006:384, punctele 34 și 35), sau înlocuit (Hotărârea din 7 octombrie 2009, Vischim/Comisia, T-420/05, EU:T:2009:391, punctele 58-63), nu mai este aplicabil (Hotărârea din 26 aprilie 1988, Apesco/Comisia, 207/86, EU:C:1988:200, punctul 16), sau a fost pus în aplicare în totalitate și astfel și-a produs deja toate efectele (Hotărârea din 24 iunie 1986, AKZO Chemie și AKZO Chemie UK/Comisia, 53/85, EU:C:1986:256, punctul 21).

nelegalității pretinse și de natura prejudiciului pretins suferit²⁰. Acest interes poate fi justificat prin referire la prejudiciul pe care reclamantul se teme că l-ar putea suferi în viitor. Prejudiciul în cauză poate lua mai multe forme: de exemplu, impunerea nedorită a unor noi taxe, reducerea oportunităților de afaceri, restricții privind dezvoltarea unor potențiale produse noi.

35. În hotărârea atacată, Tribunalul a statuat că interesul Gul Ahmed de a exercita acțiunea a dispărut în cursul procedurii, cu privire la anumite părți ale acțiunii acesteia, și anume cel de al doilea și cel al treilea motiv.

36. Ar fi legitim să interpretăm noțiunea de interes de a exercita acțiunea în sensul în care acesta poate fi stins prin simpla trecere a timpului, și împreună cu el, inclusiv dreptul reclamantului de a-i fi examinată cauza de o instanță?

37. În principiu, respingem această abordare.

38. O astfel de interpretare ar însemna că durata procedurii, care, în principiu, nu este imputabilă reclamantului²¹, ar putea conduce la dispariția dreptului său la o cale de atac judiciară. Aceasta ar putea duce la inegalități aleatorii în fața legii, în funcție de durata procedurii. I-ar putea încuraja pe părâți să adopte tactici de întârziere, în speranța zădărnirii controlului judiciar.

39. Acest lucru ar echivala cu acceptarea faptului că actele instituțiilor ale căror efecte în timp sunt limitate și expiră după introducerea unei acțiuni în anulare, dar înainte ca instanța să fie în măsură să pronunțe hotărârea relevantă, devin imune la controlul din partea instanței Uniunii²².

40. În Hotărârea sa de referință *Les Verts/Parlamentul*²³, Curtea a constatat că Uniunea Europeană este o comunitate bazată pe ordinea de drept, întrucât nici statele sale membre, nici instituțiile sale nu pot să se sustragă controlului ce vizează conformitatea actelor adoptate de acestea cu cartă constituțională fundamentală, reprezentată de tratat, sau cu legea care derivă din acesta²⁴.

41. Situația descrisă mai sus ar fi incompatibilă atât cu această jurisprudență, cât și cu spiritul articolului 263 din TFUE, potrivit căruia instanța Uniunii trebuie să verifice legalitatea actelor adoptate de instituții, menite să producă efecte juridice față de terți²⁵.

42. În consecință, problema interesului de a exercita acțiunea este de importanță constituțională și trebuie plasată în contextul mai larg al dreptului fundamental la o protecție jurisdicțională efectivă, consacrat la articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene²⁶.

43. În opinia noastră, toate aceste elemente militează în favoarea interpretării în sens larg a noțiunii de interes de a exercita acțiunea²⁷.

20 Hotărârea din 23 decembrie 2015, *Parlamentul European/Consiliul* (C-595/14, EU:C:2015:847, punctul 18 și jurisprudența citată).

21 În speță, în afară de perioada de aproape doi ani în care procedura a fost suspendată la cererea reclamantului (15 octombrie 2004-7 septembrie 2006), acest interval de timp nu este imputabil Gul Ahmed.

22 A se vedea Hotărârea din 18 martie 2009, *Shanghai Excell M&E Enterprise și Shanghai Adeptech Precision/Consiliul* (T-299/05, EU:T:2009:72, punctul 56, denumită în continuare „Hotărârea Shanghai Excell”).

23 Hotărârea din 23 aprilie 1986 (294/83, EU:C:1986:166, punctul 23, denumită în continuare „Hotărârea Les Verts”).

24 De asemenea, trebuie să remarcăm că în Hotărârea *Les Verts*, Curtea a făcut binecunoscuta afirmație că „tratatul a instituit *un sistem complet de căi de atac și de proceduri* menit să încredințeze Curții de Justiție controlul legalității actelor adoptate de instituții” (a se vedea punctul 23 din această hotărâre, sublinierea noastră).

25 Astfel cum Tribunalul a subliniat în mod intemeiat în Hotărârea *Shanghai Excell*, punctul 57.

26 JO 2010, C 83, p. 389 (denumită în continuare „carta”).

27 Curtea a urmat această abordare generoasă în numeroase cauze. Hotărârea din 17 aprilie 2008, *Flaherty și alții/Comisia* (C-373/06 P, C-379/06 P și C-382/06 P, EU:C:2008:230), este un exemplu frapant. Un autor de doctrină vede în aceasta o „abordare liberală, favorizând accesul la instanță”. A se vedea *Van Raepenbusch, S., „Le recours en annulation” în Les recours des particuliers devant le juge de l’Union européenne*, Bruxelles, Bruylant, 2012, p. 47.

44. Respingem afirmația Consiliului și a Comisiei în sensul că o astfel de interpretare riscă să transforme acțiunea în anulare într-o *actio popularis*. În sistemele naționale ale multor state membre, o interpretare restrictivă a interesului poate servi într-adevăr la protejarea sistemului judiciar împotriva unui influx masiv de litigii²⁸. Cu toate acestea, în dreptul procedural al Uniunii, conceptul este susținut de condițiile stricte cu privire la calitatea procesuală, prevăzute la articolul 263 din TFUE.

45. La fel ca avocatul general Bobek, considerăm că existența „interesului de a exercita acțiunea” nu trebuie manipulată pentru a asigura un anumit volum al litigiilor²⁹. Mai degrabă, această cerință necesită o lectură democratică efectuată în lumina drepturilor omului³⁰. De asemenea, suntem de acord cu avocatul general Kokott, care a argumentat împotriva stabilirii unor cerințe excesive în dovedirea interesului atunci când condițiile stricte ale celei de a doua sau ale celei de a treia posibilități prevăzute la articolul 263 al patrulea paragraf TFUE sunt deja îndeplinite³¹.

46. Perspectiva unui beneficiu sau a unui avantaj personal în cazul unui succes în fața instanțelor Uniunii este decisivă pentru a determina existența interesului de a exercita acțiunea. Totuși, acest criteriu este poate în mod nejustificat de subiectiv și volatil, întrucât nu are un prag sau un etalon clar pentru impactul pozitiv necesar pe care câștigarea cauzei trebuie să îl aibă asupra situației reclamantului³².

47. Evaluarea interesului se poate face numai de la caz la caz, în mod concret, luând în considerare toate consecințele pe care anularea actului în litigiu le-ar putea avea asupra situației individuale a reclamantului. În acest context, astfel cum a observat avocatul general Wahl, Curtea încearcă să nu rețină o interpretare prea restrictivă a noțiunii „menținerea interesului”³³. Suntem de acord și împărtășim opinia exprimată deja de avocatul general Bobek în sensul că, pentru stabilirea interesului de a exercita acțiunea, reclamantul ar trebui să fie obligat doar să dovedească *prima facie* efectele negative ale actului contestat (care presupune existența unui beneficiu personal rezultat din anularea actului)³⁴. Faptul de a depăși acest standard în materie de probațiune poate impune reclamantului sarcina unei probe imposibil de administrat³⁵.

48. În această privință, gradul de probabilitate sau de plauzibilitate al faptului de a obține un avantaj ar trebui să conteze puțin³⁶. De asemenea, nu ar trebui să conteze cât de mare este avantajul potențial. În special, dacă un avantaj depinde de o viitoare acțiune în despăgubiri, instanțele Uniunii ar trebui să se abțină de la a se pronunța cu privire la conținutul unei astfel de acțiuni și perspectiva de succes a

28 A se vedea punctul 31 din prezentele concluzii.

29 A se vedea Concluziile avocatului general Bobek prezentate în cauza Binca Seafoods/Comisia (C-268/16 P, EU:C:2017:444, punctul 95).

30 A se vedea Renaudie, O., *L'intérêt à agir devant le juge administratif*, Paris, Berger-Levrault, 2015, p. 43, care indică necesitatea unei „lecturi democratice” a cerinței privind interesul de a exercita acțiunea, „revizuită de drepturile omului”.

31 A se vedea în acest sens Concluziile avocatului general Kokott prezentate în cauza Telefónica/Comisia (C-274/12 P, EU:C:2013:204, punctul 86).

32 Mariatte, F., Ritleng, D., *Contentieux de l'Union européenne 1. Annulation, exception d'illégalité*, Paris, Lamy, 1998, p. 108.

33 A se vedea în acest sens Concluziile sale prezentate în cauza Comisia/Hansestadt Lübeck (C-524/14 P, EU:C:2016:693, punctul 38).

34 A se vedea Concluziile sale prezentate în cauza Binca Seafoods/Comisia (C-268/16 P, EU:C:2017:444, punctul 93).

35 Cu alte cuvinte, *probatio diabolica*. A se vedea, cu efect similar, Hotărârea din 11 aprilie 2013, Mindo/Comisia (C-652/11 P, EU:C:2013:229, punctul 50).

36 În anumite cazuri, instanța Uniunii a făcut referire la acest criteriu, fără să tragă însă vreo anumită concluzie din el. A se vedea, de exemplu, Ordonanța din 6 iulie 2011, Petroci/Consiliul (T-160/11, nepublicată, EU:T:2011:334, punctul 23).

acesteia. Numai o perspectivă pur ipotetică și incertă de a obține un avantaj în viitor ar trebui să îl lipsească de interes pe reclamant³⁷, în timp ce un avantaj viitor care, într-o perspectivă rezonabilă, este probabil să fie obținut în desfășurarea normală a procedurii va justifica un interes de a exercita acțiunea³⁸.

49. Nu credem că adoptarea unei abordări generoase va conduce la o împrejurare în care Curtea se va găsi în situația de a pronunța avize consultative cu privire la întrebări generale sau ipotetice³⁹. De asemenea, Curtea nu ar trebui să utilizeze, din motive de bună administrare a justiției, de economie de procedură sau de eficacitate, „discursul admisibilității” pentru a evita să examineze fondul cauzei⁴⁰. În cazul în care un reclamant a prezentat un interes suficient de a exercita acțiunea la momentul depunerii cererii, astfel cum a făcut Gul Ahmed în prezenta procedură, Curtea ar trebui să examineze cu o grijă scrupuloasă afirmația potrivit căreia reclamantul a pierdut ulterior acest interes.

50. În acest context, ne îndreptăm atenția spre examinarea faptului dacă Gul Ahmed are un interes continuu să acționeze.

Admisibilitatea contestației

51. Consiliul solicită Curții să declare inadmisibile diferite părți ale recursului, în măsura în care prin acestea se solicită, în esență, reexaminarea constatărilor de fapt realizate de Tribunal, și se repetă motivele invocate în fața acestei instanțe.

52. Este adevărat că recursul nu este întotdeauna exact și, astfel cum observă în mod întemeiat Consiliul, se limitează în unele situații la argumentele deja prezentate în fața Tribunalului⁴¹.

53. Acestea fiind spuse, este clar că Gul Ahmed contestă interpretarea și aplicarea dreptului Uniunii efectuată de Tribunal și, în consecință, aspectele de drept analizate în primă instanță pot fi rediscutate în cadrul unui recurs⁴². În plus, Gul Ahmed invocă, cu toate că în termeni generali, motivarea insuficientă realizată de instanța respectivă. Acesta reprezintă în sine un aspect de drept și poate fi supus, ca atare, controlului judiciar în cadrul recursului⁴³.

54. În plus, Curtea nu este legată doar de argumentele părților, ci poate, atunci când este cazul, să aplice faptele care îi sunt prezentate, pe lângă aceste argumente, normele de drept relevante pentru soluționarea litigiului. În caz contrar, aceasta ar putea fi nevoită, în anumite circumstanțe, să își întemeieze deciziile pe considerente juridice eronate⁴⁴.

37 Lenaerts, K., Maselis, I., Gutman, K., *UE Procedural Law*, Oxford University Press, 2014, p. 360. A se vedea de asemenea Hotărârea din 19 iulie 2012, Consiliul/Zhejiang Xinan Chemical Industrial Group (C-337/09 P, EU:C:2012:471, punctul 50), Hotărârea din 21 ianuarie 1987, Strogili/Curtea de Conturi (204/85, EU:C:1987:21, punctul 11), și Hotărârea din 30 aprilie 1998, Cityflyer Express/Comisia (T-16/96, EU:T:1998:78, punctul 30).

38 În contextul taxelor antidumping, Tribunalul a interpretat adesea acest criteriu în sens larg. A se vedea, de exemplu, Hotărârea din 29 iunie 2000, Medici Grimm/Consiliul (T-7/99, EU:T:2000:175, punctele 54-56), și Hotărârea din 28 februarie 2017, Canadian Solar Emea și alții/Consiliul (T-162/14, EU:T:2017:124, punctul 47).

39 A se vedea Van Raepenbusch, S., „Le recours en annulation”, în *Les recours des particuliers devant le juge de l'Union européenne*, Bruxelles, Bruylant, 2012, p. 47. A se vedea de asemenea Concluziile avocatului general Kokott prezentate în cauzele conexe Italia/Comisia (C-138/03, C-324/03 și C-431/03, EU:C:2005:387, punctul 41), și Concluziile avocatului general Mengozzi prezentate în cauza Mory și alții/Comisia (C-33/14 P, EU:C:2015:409, punctul 28).

40 A se vedea în acest sens Wicker, G., „La légitimité d'intérêt à agir”, în *Études sur le droit de la concurrence et quelques thèmes fondamentaux – Mélanges en l'honneur d'Yves Serra*, Dalloz, 2006, p. 460.

41 În pofida identificării punctelor 42-60 din hotărârea atacată ca fiind viciate de erori de drept, Gul Ahmed, atunci când a fost interogată în această privință în cadrul ședinței, a recunoscut că recursul său se referă de fapt numai la punctele 49 și 55-60.

42 Hotărârea din 12 septembrie 2006, Reynolds Tobacco și alții/Comisia (C-131/03 P, EU:C:2006:541, punctul 51 și jurisprudența citată).

43 Hotărârea din 26 mai 2016, Rose Vision/Comisia (C-224/15 P, EU:C:2016:358, punctul 26).

44 Ordonanța din 27 septembrie 2004, UER/M6 și alții (C-470/02 P, nepublicată, EU:C:2004:565, punctul 69), Hotărârea din 21 septembrie 2010, Suedia și API/Comisia și Comisia/API (C-514/07 P, C-528/07 P și C-532/07 P, EU:C:2010:541, punctele 65-67), și Hotărârea din 5 octombrie 2009, Comisia/Roodhuijzen (T-58/08 P, EU:T:2009:385, punctele 34-37).

55. Prin urmare, propunem prezentei instanțe să examineze fondul argumentelor invocate de Gul Ahmed, în măsura în care acestea privesc aspecte de drept și nu pun în discuție constatările și aprecierile faptelor realizate de Tribunal⁴⁵.

Aspecte procedurale referitoare la presupusa lipsă a interesului continuu de a exercita acțiunea

56. Gul Ahmed susține că articolul 129 din Regulamentul de procedură al Tribunalului, care impune demonstrarea unui interes la momentul depunerii cererii, nu poate fi invocat pentru a solicita unui reclamant să facă acest lucru într-o etapă ulterioară. Astfel, odată ce un reclamant a demonstrat interesul său de a introduce cererea, acesta este scutit de sarcina de a dovedi interesul continuu pe parcursul procedurii.

57. Potrivit unei jurisprudențe constante, reclamantul trebuie să facă dovada interesului său de a exercita acțiunea⁴⁶. De asemenea, potrivit unei jurisprudențe constante, Curtea poate, în orice stadiu al procedurii, să stabilească dacă interesul reclamantului este unul continuu, fie la cererea pârâtului (sau a oricărei alte părți interesate), fie din oficiu⁴⁷.

58. Cu toate acestea, odată ce reclamantul a demonstrat faptul că îndeplinește toate cerințele de admisibilitate pentru depunerea cererii sale⁴⁸, astfel cum a procedat Gul Ahmed, considerăm că trebuie să existe o prezumție în sensul că acesta continuă să le îndeplinească.

59. Această prezumție se va aplica atât timp cât nu este contestată. Astfel, reclamantul *nu* trebuie să depună înscrisuri (de exemplu) la fiecare două luni pentru a demonstra că el continuă să aibă un interes de a exercita acțiunea și pentru a „confirma” cererea inițială. O normă procedurală care ar prevedea o astfel de cerință ar fi neviabilă.

60. Pârâtul este autorizat însă, în orice stadiu al procedurii, să încerce să răstoarne această prezumție. Întrucât o astfel de opoziție este echivalentă cu o cerere reconvențională îndreptată împotriva reclamantului, *pârâtul* este cel care trebuie să indice în mod exact și cu elemente de probă motivele exacte⁴⁹. Aceasta este situația întrucât reclamantul trebuie să cunoască motivele invocate împotriva sa. Acestuia nu i se poate pretinde în mod rezonabil să anticipeze excepția ridicată și să combată toate argumentele posibile în avans. Astfel, Curtea nu trebuie să accepte o contestație pură și simplă față de interesul continuu de a exercita acțiunea⁵⁰.

45 A se vedea prin analogie Hotărârea din 16 iulie 2009, Comisia/Schneider Electric (C-440/07 P, EU:C:2009:459, punctul 193).

46 A se vedea în acest sens Ordonanța din 31 iulie 1989, S./Comisia (206/89 R, EU:C:1989:333, punctul 8), și Hotărârea din 4 iunie 2015, Andechser Molkerei Scheitz/Comisia (C-682/13 P, nepublicată, EU:C:2015:356, punctul 27).

47 A se vedea în acest sens Hotărârea din 19 octombrie 1995, Rendo și alții/Comisia (C-19/93 P, EU:C:1995:339, punctul 13), și Ordonanța din 17 octombrie 2005, First Data și alții/Comisia (T-28/02, EU:T:2005:357, punctele 36-37). A se vedea de asemenea, ca exemple de cauze în care Tribunalul a analizat această problemă din oficiu: Hotărârea din 7 martie 2013, Acino/Comisia (T-539/10, nepublicată, EU:T:2013:110, punctele 29-46), și Hotărârea din 10 aprilie 2013, GRP Security/Curtea de Conturi (T-87/11, nepublicată, EU:T:2013:161, punctele 43-49).

48 A se vedea punctele 29 și 30 de mai sus.

49 În conformitate cu principiul *necessitas probandi incumbit ei qui agit*. A se vedea în acest sens Hotărârea din 18 iulie 2006, Rossi/OAPI (C-214/05 P, EU:C:2006:494, punctul 23).

50 A se vedea în acest sens Concluziile avocatului general Bot în cauza Comisia/Infront WM (C-125/06 P, EU:C:2007:611, punctele 71-73), precum și Hotărârea din 13 martie 2008 pronunțată în această cauză (EU:C:2008:159, punctul 56), Ordonanța din 8 aprilie 2008, Saint-Gobain Glass Deutschland/Comisia (C-503/07 P, EU:C:2008:207, punctul 51), și Hotărârea din 11 mai 2010, PC-Ware Information Technologies/Comisia (T-121/08, EU:T:2010:183, punctul 36). A se vedea de asemenea în acest sens Clausen, F., *Les moyens d'ordre public dans le contentieux relevant de la Cour de justice de l'Union européenne*, Universitatea Paris II, 2017, care va fi publicat de către Bruylant, p. 509.

61. Într-un sistem procedural (precum cel aplicabil în cadrul instanțelor Uniunii), care se bazează în mare măsură pe procedura scrisă, ar fi normal să ne așteptăm ca o astfel de excepție să fie ridicată în scris. În cazul în care, precum în prezenta cauză, excepție este ridicată pentru prima dată oral în ședință, considerăm că instanța ar trebui, în mod obișnuit, să stabilească un termen în care *cel care invocă această excepție* (și anume, pârâtul) ar trebui să aibă obligația de a formula o excepție formală, care să indice în mod exact obiectul acesteia și să prezinte dovezile necesare în sprijin pentru a justifica *prima facie* că reclamantul a pierdut într-adevăr interesul de a exercita acțiunea.

62. Odată ce pârâtul a făcut acest lucru, sarcina probei îi va reveni reclamantului, căruia trebuie să i se acorde o posibilitate rezonabilă de a-și susține cauza în condiții care nu îl plasează într-o situație de dezavantaj net în raport cu adversarul său⁵¹. În virtutea principiului egalității armelor, care este un corolar al dreptului la un proces echitabil, Curtea trebuie să îi acorde reclamantului o perioadă de timp în care acesta să încerce să combată excepția, și poate stabili ulterior un termen în care celelalte părți interesate pot prezenta observațiile lor scrise cu privire la aceste susțineri⁵².

63. Odată ce Curtea a primit observații din partea ambelor părți, aceasta trebuie să analizeze argumentele ridicate și actele justificative depuse, și trebuie să ia apoi o decizie⁵³.

64. Totuși, în prezenta cauză nu s-a urmat această cale. În cadrul ședinței în fața Tribunalului la 25 noiembrie 2015, Consiliul și Comisia au susținut oral că interesul Gul Ahmed a dispărut în cursul procedurii, întrucât regulamentul în litigiu a expirat și orice acțiune în despăgubiri ar fi prescrisă. În același timp, Comisia a înaintat mai multe motive care ar putea justifica un interes pentru a exercita acțiunea și apoi a prezentat argumente detaliate bazate pe o analiză a jurisprudenței pentru a demonstra de ce, în opinia sa, niciunul dintre acestea nu putea justifica un interes în cazul Gul Ahmed⁵⁴. Tribunalul a acordat apoi în favoarea Gul Ahmed două săptămâni pentru a depune observații, după care a oferit Consiliului și Comisiei posibilitatea de a face comentarii asupra acestor observații. Toate părțile și-au depus observațiile în termenul prevăzut.

65. Prezenta cauză este viciată întrucât nu s-au respectat regulile generale pe care le-am sugerat la punctele 61-63 de mai sus?

66. În opinia noastră, obiecția invocată de instituții a fost dovedită în mod adecvat în cadrul ședinței propriu-zise (fără obiecții din partea Gul Ahmed). Astfel, Gul Ahmed a fost plasată într-o poziție în care își putea exprima punctul de vedere referitor la excepția invocată cu privire la interesul său. Este adevărat că, în mod normal, ar fi de așteptat ca o excepție serioasă de această natură să fie ridicată în scris. Cu toate acestea, Gul Ahmed nu a cerut în niciun moment Tribunalului să dispună ca părțile care au formulat excepția să procedeze în acest mod, și nici nu a exprimat vreo obiecție cu privire la procedura astfel urmată. În aceste circumstanțe, considerăm că procedura improvizată urmată de Tribunal nu a încălcat dreptul Gul Ahmed la apărare.

67. În lumina celor de mai sus, concluzionăm că Tribunalul nu a încălcat normele de procedură referitoare la sarcina probei și nici principiul egalității armelor.

51 Hotărârea din 6 noiembrie 2012, Otis și alții (C-199/11, EU:C:2012:684, punctele 71 și 72).

52 În acest scop, Tribunalul are competența de a stabili măsuri relevante de organizare a procedurii, în conformitate cu articolele 88-90 din Regulamentul său de procedură.

53 Succesiunea pe care am prezentat-o la punctele anterioare se inspiră din procedura prevăzută la articolul 130 alineatele (1)-(7) din Regulamentul de procedură al Tribunalului în cazul formulării unor excepții preliminare cu privire la inadmisibilitatea unei acțiuni sau la competența Tribunalului. A se vedea, de exemplu, Ordonanța din 6 septembrie 2011, Inuit Tapiriit Kanatami și alții/Parlamentul European și Consiliul (T-18/10, EU:T:2011:419).

54 În răspunsurile la întrebările adresate de Curte în ședință, agentul Comisiei în cadrul procedurii în fața Tribunalului a expus în detaliu și fără a fi contrazis de reprezentantul Gul Ahmed modul în care argumentele privind interesul de a exercita acțiunea fuseseră prezentate în ședința în fața Tribunalului. Acesta a indicat că motivele respective includeau o viitoare acțiune în despăgubiri, o cerere de rambursare a taxelor antidumping plătite de importatorii afiliați și perspectiva restabilirii reputației Gul Ahmed.

Deține Gul Ahmed un interes de a exercita acțiunea pentru a preveni riscul unei nelegalități recurente în viitor?

68. Gul Ahmed susține că presupusele erori ale instituțiilor în calculul marjelor de dumping nu sunt specifice cauzei, ci sunt susceptibile de a se repeta în viitor. În consecință, aceasta consideră că este justificată continuarea procedurii, pentru a împiedica Consiliul să repete această nelegalitate în viitor.

69. Consiliul susține că nu există un astfel de risc. În primul rând, posibilitatea deschiderii unei noi investigații cu privire la lenjeria de pat din bumbac originară din Pakistan este pur ipotetică. În al doilea rând, în orice caz, presupusele erori sunt specifice cauzei, deoarece metodologia aplicată a rezultat din absența oricăror date verificabile, corelată cu necooperarea Gul Ahmed⁵⁵. Tribunalul a considerat că Gul Ahmed nu a prezentat niciun argument concret și, în consecință, a respins cererea acestuia⁵⁶.

70. Interesul unui reclamant nu dispăre în mod obligatoriu atunci când un act în litigiu nu mai are niciun efect pentru viitor⁵⁷. Anularea este susceptibilă, prin ea însăși, de a avea consecințe juridice, în special prin faptul de a împiedica instituțiile Uniunii să repete practica reclamată⁵⁸. Însă interesul de a exercita acțiunea va exista numai dacă pretinsa nelegalitate este susceptibilă de a se repeta în viitor, independent de împrejurările care au prilejuit acțiunea formulată de reclamant⁵⁹. Exemplele pot include erori în interpretarea dispozițiilor de drept al Uniunii în lumina acordurilor Organizației Mondiale a Comerțului⁶⁰, în special erorile legate de metodologia, criteriile sau formulele aplicate, spre deosebire de erorile în evaluarea circumstanțelor factuale specifice. În sfârșit, reclamantul nu trebuie să facă dovada că poate fi direct vizat de nelegalitatea recurentă în viitor, în cadrul unor proceduri similare⁶¹.

71. În prezenta cauză, în primul rând, faptul că au trecut câțiva ani de la expirarea taxei antidumping definitive la importurile de produse textile ale Gul Ahmed în Uniunea Europeană nu face ca posibilitatea unei noi anchete să fie pur ipotetică. Dimpotrivă, dacă practicile de stabilire a prețurilor ale producătorilor pakistanezi de lenjerie de pat din bumbac par să corespundă din nou condițiilor pentru aplicarea normelor Uniunii privind protecția împotriva importurilor care fac obiectul unui dumping, acestea ar putea fi anchetate din nou.

72. În al doilea rând, faptul că, în absența unor surse primare de informații, Consiliul s-a bazat pe „oric[are] alt[ă] metod[ă] rezonabil[ă]”, în temeiul articolului 2 alineatele (3), (5) și (6) din Regulamentul de bază, nu înseamnă *per se* că presupusele erori metodologice au fost specifice cauzei. În aplicarea acestei dispoziții, Consiliul a trebuit să adopte o anumită metodologie și să se bazeze pe anumite criterii.

73. Nu este ușor de trasat o linie între erorile potențial recurente, pe de o parte, și erorile specifice cauzei, pe de altă parte. O anumită soluție ar fi putut fi aplicată ad-hoc și pentru a răspunde unei situații noi. Sau aceasta ar putea reflecta o practică administrativă consistentă sau un „model” pe care Comisia l-a dezvoltat pentru a face față unei situații recurente. În acest caz, se poate presupune în mod plauzibil că situația se va repeta în viitor.

55 A se vedea mai jos nota de subsol 77.

56 Punctul 57 din hotărârea atacată.

57 A se vedea jurisprudența citată la punctul 34 de mai sus.

58 A se vedea în acest sens Hotărârea din 3 septembrie 2009, Moser Baer India/Consiliul (C-535/06 P, EU:C:2009:498, denumită în continuare „Moser Baer India”, punctul 25).

59 Hotărârea Wunenburger, punctul 52.

60 Hotărârea din 24 septembrie 2008, Reliance Industries/Consiliul și Comisia (T-45/06, EU:T:2008:398, punctul 43).

61 În timp ce Hotărârea Wunenburger (punctul 58) și Hotărârea Shanghai Excell (punctul 51, în contextul taxei antidumping definitive) se referă la o astfel de cerință suplimentară, Hotărârea Moser Baer India, punctul 25, se referă, în mod abstract, la riscul în sine de repetare în viitor.

74. În opinia noastră, absența unor date primare fiabile și lipsa de cooperare din partea celor care fac obiectul anchetei nu sunt susceptibile de a fi probleme noi în timpul unei anchete antidumping. Rezultă că, în principiu, anumite pretinse erori care ar fi putut fi comise în timpul unei astfel de anchete pot fi într-adevăr de natură metodologică și, în consecință, este posibil să se repete în viitor în anchete similare.

75. Cu toate acestea, în cadrul ședinței, apărătorul Gul Ahmed a fost ferm convins că, prin recursul său, Gul Ahmed contesta în realitate *absența* oricărei metodologii, precum și de faptul că argumentația sa a fost în sensul în care Comisia și-a bazat constatările pe alegeri ad-hoc arbitrare.

76. Interpretat astfel, argumentul său nu identifică nicio eroare de drept din partea Tribunalului în clasificarea presupuselor erori ale Comisiei ca fiind specifice cauzei. Astfel cum susțin în mod întemeiat Consiliul și Comisia, acest argument se limitează să solicite Curții să reexamineze argumentele de fapt și de fond prezentate în fața Tribunalului, aspect care nu este de competența Curții. Într-adevăr, prin acest argument, Gul Ahmed admite, în esență, că erorile pretinse *au fost* specifice cauzei. Concluzionăm în sensul că Gul Ahmed nu a demonstrat că pretinsa nelegalitate se poate repeta în viitor și în sensul că motivele menționate de Tribunal în această privință îndeplinesc standardul juridic necesar⁶².

Cu privire la pretinsa respingere parțială a celui de al treilea motiv

77. Gul Ahmed susține că Tribunalul nu a motivat hotărârea în ceea ce privește pretinsa respingere parțială a celui de al treilea motiv și nu a pronunțat o hotărâre cu privire la restul motivului.

78. După cum observă în mod întemeiat Consiliul și Comisia, argumentul Gul Ahmed se întemeiază pe o evidentă interpretare greșită a punctului 58 din hotărârea atacată. La acest punct, Tribunalul s-a limitat să identifice cinci circumstanțe specifice acestei cauze, în analiza unui interes continuu cu privire la rezultatul acesteia. Tribunalul a susținut că Gul Ahmed nu avea niciun interes să invoce acest motiv și a considerat că nu este necesar să se pronunțe în această privință.

79. Prin urmare, propunem ca acest motiv de recurs să fie respins.

Cu privire la pretinsa încălcare a principiului stabilit în Hotărârea Shanghai Excell

80. Gul Ahmed pare să interpreteze Hotărârea Shanghai Excell ca implicând faptul că a declara cauza sa ca fiind inadmisibilă ar însemna a recunoaște că actele ale căror efecte juridice vor expira după introducerea unei acțiuni în anularea lor, dar înainte de pronunțarea hotărârii, pot fi excluse de la controlul judiciar, fapt care este incompatibil cu articolul 263 din TFUE.

81. O astfel de interpretare a Hotărârii Shanghai Excell ar presupune că, indiferent dacă se schimbă alte circumstanțe, interesul de a exercita acțiunea trebuie considerat în mod sistematic ca fiind stabilit în procedurile de anulare referitoare la actele ale căror efecte juridice expiră înainte de pronunțarea hotărârii. După cum observă în mod întemeiat Consiliul și Comisia, niciun astfel de principiu nu poate fi dedus din această jurisprudență, și în special din punctul 56 și următoarele din hotărârea menționată.

82. Prin urmare, propunem ca acest motiv de recurs să fie respins.

⁶² Hotărârea din 26 noiembrie 2013, Groupe Gascogne/CSomisia (C-58/12 P, EU:C:2013:770, punctul 37).

A încălcat Tribunalul obligația de a motiva în mod corespunzător?

83. Gul Ahmed susține, cu toate că în termeni generali, că Tribunalul a încălcat articolul 36 din Statutul Curții de Justiție, întrucât nu a motivat și nu a abordat toate argumentele și dovezile pe care aceasta le-a invocat pentru a demonstra interesul său continuu.

84. Am dezbătut deja caracterul adecvat al motivelor prezentate de Tribunal cu privire la riscul unor nelegalități recurente în viitor⁶³. În consecință, vom examina acum în schimb considerentele prezentate de Tribunal cu privire la celelalte motive despre care Gul Ahmed susține că justifică interesul său de a exercita acțiunea.

Recuperarea cheltuielilor de judecată de la Consiliu

85. Gul Ahmed susține că are un interes legitim să continue procedura în vederea recuperării cheltuielilor sale de judecată. În hotărârea atacată, Tribunalul a statuat că această anulare a regulamentului în litigiu nu ar conferi prin ea însăși reclamantului dreptul de a recupera cheltuielile de judecată, având în vedere că acestea se încadrează într-un capăt separat al cererii și faptul că inclusiv o parte care are câștig de cauză poate, în anumite condiții, să fie obligată la plata cheltuielilor de judecată⁶⁴.

86. Suntem de acord cu concluzia Tribunalului, dar nu și cu raționamentul acestuia.

87. Solicitarea de a obliga partea care nu a avut câștig de cauză la plata cheltuielilor de judecată nu este un capăt de cerere autonom. Aceasta este accesorie și subordonată cererii principale de anulare a actului atacat. În cazul în care o parte pierde interesul de a exercita acțiunea principală, va pierde și orice interes de a solicita cheltuielile de judecată pentru exercitarea acestei acțiuni.

88. Articolul 58 alineatul (2) din Statutul Curții de Justiție prevede că este inadmisibil un recurs îndreptat exclusiv împotriva unei decizii privind cheltuielile de judecată. Având în vedere modul de redactare și scopul acestei dispoziții, interesul de a recupera cheltuielile de judecată nu poate servi ca atare drept bază pentru continuarea procedurii. Pentru a justifica un astfel de interes, reclamantul trebuie să prezinte un interes de a exercita acțiunea dincolo de cel referitor la cheltuielile de judecată⁶⁵. Cerința unui interes de a exercita acțiunea ar deveni lipsită de sens dacă o simplă cerere de a obliga partea adversă la plata cheltuielilor de judecată ar fi suficientă pentru a justifica un interes de a continua procedura privind anularea.

89. În consecință, propunem Curții să concluzioneze că dorința de a recupera cheltuielile procedurilor judiciare nu este o bază independentă care să justifice un interes de a exercita acțiunea. Totuși, această constatare nu este de natură să justifice anularea hotărârii atacate, întrucât concluzia Tribunalului rămâne corectă.

63 A se vedea punctele 68-76 de mai sus.

64 A se vedea punctul 52 din hotărârea atacată.

65 A se vedea prin analogie Concluziile avocatului general Kokott prezentate în cauza Bertelsmann și Sony Corporation of America/Impala (C-413/06 P, EU:C:2007:790, punctul 80).

Acțiunea viitoare în despăgubiri cauzată de nepronunțarea instanțelor Uniunii într-un termen rezonabil

90. Gul Ahmed se întemeiază, de asemenea, pe intenția sa de a solicita despăgubiri la un anumit moment în viitor pentru pretinsa durată excesivă a procedurilor în fața instanței Uniunii. Tribunalul a considerat că, pentru a solicita astfel de despăgubiri, Gul Ahmed trebuie să introducă o acțiune în despăgubiri în fața acestei instanțe. În consecință, Gul Ahmed nu s-a putut baza pe acest motiv pentru a-și justifica interesul în prezenta cauză⁶⁶.

91. Suntem de acord cu concluzia la care a ajuns Tribunalul, dar nu și cu raționamentul acestuia.

92. Potrivit unei jurisprudențe constante, reclamantul își poate menține interesul de a solicita anularea unui act care îl afectează în mod negativ, în măsura în care o constatare a nelegalității ar putea constitui temeiul unei acțiuni viitoare privind daune materiale sau morale⁶⁷ cauzate acestuia prin actul în litigiu⁶⁸. În special, reclamantul are interesul de a exercita acțiunea în cazul în care anularea actului în litigiu este, în sine, de natură să confere un avantaj în cadrul acțiunii în despăgubire, în special prin sporirea șanselor ca o astfel de acțiune să aibă succes⁶⁹. De asemenea, un reclamant va avea un interes să acționeze dacă anularea ar putea constitui temeiul pentru negocieri extrajudiciare cu autorul actului anulat, având drept scop repararea prejudiciului suferit⁷⁰.

93. Cu toate acestea, succesul unei acțiuni în despăgubiri care rezultă din durata excesivă a procedurii nu depinde, ca regulă generală, de faptul de a avea succes în acțiunea anterioară de anulare a actului atacat⁷¹.

94. În consecință, propunem Curții să concluzioneze că dorința de a introduce o viitoare acțiune în despăgubiri care rezultă din durata excesivă a procedurii nu constituie un interes continuu de a exercita acțiunea în cadrul procedurii în anulare pendinte. Totuși, această constatare nu este de natură să justifice anularea hotărârii atacate, întrucât concluzia Tribunalului rămâne corectă.

Rambursarea taxelor antidumping achitate

95. Gul Ahmed susține că cererea adresată către autoritățile belgiene de filiala sa, GTM (Europe) Ltd (denumită în continuare „GTM”), pentru rambursarea taxelor antidumping achitate pentru importurile în litigiu începând cu luna august 2007, împreună cu alte cereri similare, justifică interesul continuu al acesteia. Consiliul susține că interesul unei filiale nu este relevant.

⁶⁶ A se vedea punctul 53 din hotărârea atacată.

⁶⁷ A se vedea Hotărârea din 22 decembrie 2008, Gordon/Comisia (C-198/07 P, EU:C:2008:761, punctele 19 și 60), și Hotărârea din 16 iulie 2009, SELEX Sistemi Integrati/Comisia (C-481/07 P, nepublicată, EU:C:2009:461, punctul 38).

⁶⁸ A se vedea în special Hotărârea din 5 martie 1980, Könecke Fleischwarenfabrik/Comisia (76/79, EU:C:1980:68, punctul 9), Hotărârea din 31 martie 1998, Franța și alții/Comisia (C-68/94 și C-30/95, EU:C:1998:148, punctul 74), Hotărârea din 13 iulie 2000, Parlamentul European/Richard (C-174/99 P, EU:C:2000:412, punctele 33 și 34), și Hotărârea din 27 iunie 2013, Xeda International și Pace International/Comisia (C-149/12 P, nepublicată, EU:C:2013:433, punctele 32 și 33).

⁶⁹ A se vedea în acest sens Hotărârea din 17 septembrie 2015, Mory și alții/Comisia (C-33/14 P, EU:C:2015:609, punctele 75 și 80).

⁷⁰ Hotărârea Shanghai Excell, punctul 55. A se vedea de asemenea Hotărârea din 17 iulie 2014, Westfälisch-Lippischer Sparkassen- und Giroverband/Comisia (T-457/09, EU:T:2014:683, punctul 139), și Hotărârea din 14 noiembrie 2013, ICdA și alții/Comisia (T-456/11, EU:T:2013:594, punctul 38).

⁷¹ Pentru exemple de cauze care demonstrează că reclamantii pot, în principiu, să intenteze cu succes o acțiune împotriva Uniunii Europene pentru prejudiciile cauzate de durata excesivă a unei acțiuni în anulare, în pofida faptului că acțiunile în anulare ale acestora fuseseră respinse anterior, a se vedea Hotărârea din 1 februarie 2017, Kendrion/Uniunea Europeană (T-479/14, EU:T:2017:48), Hotărârea din 10 ianuarie 2017, Gascogne Sack Deutschland și Gascogne/Uniunea Europeană (T-577/14, EU:T:2017:1), și Hotărârea din 7 iunie 2017, Guardian Europe/Uniunea Europeană (T-673/15, EU:T:2017:377).

96. În primul rând, Tribunalul a afirmat că interesul filialei Gul Ahmed „se îmbină” cu al celei din urmă și, în consecință, îl justifică⁷². În continuare, Tribunalul a constatat că cererea formulată de GTM a avut legătură cu taxele plătite ca urmare a modificării Regulamentului nr. 397/2004 prin Regulamentul nr. 695/2006, care a înlocuit regulamentul în litigiu cu privire la anumite elemente referitoare la dumping⁷³. De asemenea, Tribunalul a constatat că cel de al doilea și cel de al treilea motiv au avut ca obiect contestarea acestor elemente înlocuite ale regulamentului în litigiu, și că o anulare solicitată pe această bază nu putea avea, prin urmare, niciun efect asupra cererii GTM de rambursare a taxelor percepute în temeiul regulamentului ulterior. În consecință, Tribunalul a considerat că această cerere de rambursare a justificat interesul Gul Ahmed numai cu privire la primul, cel de al patrulea și cel de al cincilea motiv invocat în fața sa⁷⁴. Tribunalul nu a abordat celelalte cereri de rambursare la care Gul Ahmed a făcut trimitere în observațiile sale scrise.

97. În cadrul ședinței în fața prezentei instanțe, Gul Ahmed a explicat că nu a prezentat dovezi care să justifice celelalte cereri de rambursare, deoarece acestea au fost formulate de importatori independenți ai produselor sale, ceea ce, în opinia sa, le-a făcut irelevante în speță.

98. În aceste împrejurări, nu se poate reproșa Tribunalului că și-a întemeiat aprecierea numai pe cererea de rambursare din partea GTM. În plus, Tribunalul nu era obligat în mod special să își justifice poziția cu privire la celelalte cereri, care au fost invocate doar la modul general, și nici nu avea vreo obligație să explice de ce le-a considerat irelevante⁷⁵.

99. În cazul în care regulamentul în litigiu ar fi anulat, temeiul juridic pentru rambursarea taxelor antidumping plătite la importul produselor Gul Ahmed ar fi articolul 116 alineatul (1) litera (a) din Codul vamal al Uniunii (JO 2013, L 269, p. 1) coroborat cu articolul 117 alineatul (1) din acesta. În temeiul articolului 121 alineatul (1) litera (a) din acest cod, o cerere de rambursare trebuie depusă în termen de trei ani de la data notificării datoriei vamale în cauză. Rezultă că numai cererile de rambursare efectuate în cadrul acestei perioade, precum cea efectuată de GTM, ar putea fi invocate de Gul Ahmed pentru a-și justifica interesul.

100. Cel de al doilea și cel de al treilea motiv invocat în cererea formulată de Gul Ahmed se referă într-adevăr la elemente ale regulamentului în litigiu care au fost înlocuite de Regulamentul nr. 695/2006⁷⁶. Chiar dacă, într-o anumită măsură, criteriile și metodologia urmate de Consiliu în sensul regulamentului respectiv ar fi putut fi similare cu cele utilizate pentru regulamentul în litigiu⁷⁷, o eventuală anulare a celui din urmă nu ar avea niciun efect direct asupra legalității Regulamentului nr. 695/2006.

101. În plus, chiar dacă Curtea ar anula regulamentul în litigiu și chiar dacă, în mod teoretic, această anulare ar putea determina Consiliul să revizuiască Regulamentul nr. 695/2006 sau să îl retragă cu efect retroactiv, o astfel de ipoteză ar conferi Gul Ahmed cel mult o simplă perspectivă viitoare și incertă de a obține un beneficiu. Acest lucru nu este suficient prin el însuși pentru a justifica interesul Gul Ahmed de a exercita acțiunea⁷⁸.

72 Această constatare nu a fost contestată de niciuna dintre părți.

73 Acestea au vizat: determinarea valorii normale și compararea acesteia cu prețul de export.

74 A se vedea punctul 54 din hotărârea atacată.

75 A se vedea prin analogie Hotărârea din 12 septembrie 2017, Anagnostakis/Comisia (C-589/15 P, EU:C:2017:663, punctul 38).

76 Aceste elemente au fost stabilite din nou, în urma unei noi anchete. Pe baza datelor rezultate din această anchetă, Consiliul a stabilit noi cote ale taxei antidumping în acest regulament, care le-au înlocuit pe cele stabilite de regulamentul în litigiu.

77 Metodologia urmată de Comisie în cursul anchetelor care au precedat adoptarea acestor două regulamente a diferit într-o anumită măsură, ca urmare a faptului că, în timpul celei de a doua anchete, Comisia și-a putut baza aprecierile pe date verificate, de o calitate relativ bună, raportate de un grup de producători pakistanezi de lenjerie de pat din bumbac, ceea ce nu a fost cazul pentru prima anchetă.

78 În mod evident, situația ar fi fost diferită dacă o astfel de anulare (însoțită sau nu de menținerea efectelor regulamentului anulat) ar fi intervenit înainte ca Regulamentul nr. 695/2006 să fie adoptat sau în perioada în care acesta era încă aplicabil. Analiza în continuare a unor posibile scenarii ipotetice excede însă cadrul prezentelor concluzii.

102. Rezultă că motivele prezentate de Tribunal în această privință pentru respingerea argumentelor Gul Ahmed sunt suficient de clare.

Restabilirea reputației Gul Ahmed

103. Observațiile scrise ale Gul Ahmed și recursul acesteia nu conțin nicio mențiune a interesului său de a-și restabili reputația. Tribunalul a statuat că, în această privință, Gul Ahmed „nu și-a dezvoltat în niciun fel cererea”⁷⁹. În cadrul ședinței din 25 ianuarie 2018, Comisia a explicat că, în cursul ședinței în fața Tribunalului, ea însăși a ridicat și a dezbătut această problemă, ca pe un motiv care ar putea eventual justifica un interes.

104. Oportunitatea de a restabili reputația reclamantului nu se referă la situația juridică a acestuia, ci mai degrabă la situația sa factuală. Interesul de a exercita acțiunea poate fi justificat de o oportunitate clară (spre deosebire de o certitudine absolută) de a obține un astfel de beneficiu factual⁸⁰.

105. Potrivit unei jurisprudențe consacrate, adoptarea de taxe antidumping reprezintă o măsură de protecție și de prevenire împotriva *concurenței neloiale* care rezultă din practicile de dumping⁸¹. În opinia noastră, un regulament de stabilire a unei taxe antidumping definitive este susceptibil să cauzeze o pierdere în materie de reputație persoanelor pe care le enumeră ca responsabile de practicile de dumping. Rezultă că un reclamant care solicită anularea unui astfel de regulament se poate întâmpla să aibă cel puțin un interes nepatrimonial pentru desfășurarea procedurii, pe baza faptului că o eventuală anulare ar putea să atenueze, dacă nu să restabilească pe deplin pierderea sa în materie de reputație⁸². Un astfel de interes poate fi justificat indiferent de natura motivelor invocate⁸³.

106. Cu toate acestea, pentru ca aceste principii să fie aplicabile, reclamantul trebuie să fi ridicat problema în memoriile sale și să fi prezentat unele elemente de probă privind prejudiciile cauzate reputației sale prin regulamentul a cărui anulare este solicitată. Acesta nu este cazul în speță și, prin urmare, nu vom examina în continuare această posibilitate.

Acțiune ulterioară în despăgubiri provocată de regulamentul în litigiu

107. Gul Ahmed a invocat în fața Tribunalului, deși numai în termeni generali, posibilitatea de a introduce o acțiune în judecată împotriva Consiliului pentru prejudiciile care i-au fost cauzate prin Regulamentul nr. 397/2004. Consiliul și Comisia au susținut că dreptul la o acțiune în despăgubiri provocate de regulamentul în litigiu era, în orice caz, prescris. Tribunalul a omis să abordeze acest argument în hotărârea atacată.

⁷⁹ Punctele 44 și 59 din hotărârea atacată.

⁸⁰ A se vedea în acest sens analiza aprofundată a avocatului general Bobek în Concluziile prezentate în cauzele conexe Bionorica și Diapharm/Comisia (C-596/15 P și C-597/15 P, EU:C:2017:297, punctele 47-57).

⁸¹ Hotărârea din 3 octombrie 2000, Industrie des poudres sphériques/Consiliul (C-458/98 P, EU:C:2000:531, punctele 91 și 92).

⁸² A se vedea prin analogie Hotărârea din 28 mai 2013, Abdulrahim/Consiliul și Comisia (C-239/12 P, EU:C:2013:331, punctele 70-72), Hotărârea din 8 septembrie 2016, Iranian Offshore Engineering & Construction/Consiliul (C-459/15 P, nepublicată, EU:C:2016:646, punctul 12), Hotărârea din 6 iunie 2013, Ayadi/Comisia (C-183/12 P, nepublicată, EU:C:2013:369, punctele 59-81), și Hotărârea din 15 iunie 2017, Al-Faqih și alții/Comisia (C-19/16 P, EU:C:2017:466, punctele 36 și 37). A se vedea de asemenea prin analogie Hotărârea din 15 martie 1973, Marcato/Comisia (37/72, EU:C:1973:33, punctele 6 și 7).

⁸³ A se vedea prin analogie Concluziile avocatului general Bot prezentate în cauza Abdulrahim/Consiliul și Comisia (C-239/12 P, EU:C:2013:30, punctul 66).

108. În principiu, reclamantul își menține interesul de a solicita anularea unui act, în măsura în care o constatare a nelegalității ar putea să constituie temeiul unei acțiuni viitoare privind daune cauzate acestuia prin actul în litigiu, sau al unei negocieri viitoare cu autorul actului⁸⁴. Cu toate acestea, o viitoare acțiune în despăgubiri poate procura beneficii reclamantului numai dacă nu s-a prescris și nu este, în consecință, inadmisibilă.

109. În conformitate cu articolul 46 din Statutul Curții de Justiție, o acțiune în materie de răspunderea extracontractuală a Uniunii se prescrie după cinci ani de la producerea faptului care a stat la baza acesteia, cu excepția cazului în care acest termen de prescripție este întrerupt fie prin intentarea unei acțiuni în fața Curții, întemeiată pe răspunderea extracontractuală a Uniunii Europene⁸⁵, fie printr-o cerere prealabilă adresată instituției competente a Uniunii. În cazul în care răspunderea extracontractuală a Uniunii Europene are originea într-un act de aplicare generală, termenul de prescripție nu începe înainte de producerea efectelor prejudiciabile ale acestei măsuri⁸⁶.

110. Prejudiciul suferit de Gul Ahmed în perioada de aplicare a regulamentului în litigiu, în special în ceea ce privește obligația de a achita taxele antidumping asupra importurilor produselor acesteia în Uniune, a făcut obiectul prescripției. Acest regulament a expirat la data de 4 martie 2009, iar termenul de prescripție nu a fost întrerupt niciodată. În special, faptul că Gul Ahmed a introdus o acțiune în anulare nu întrerupe scurgerea timpului în sensul termenului de prescripție⁸⁷.

111. Este teoretic posibil ca Gul Ahmed să fi suferit alte daune care s-au materializat abia ulterior și pentru care termenul de prescripție nu a expirat încă. Ar putea exista de asemenea, la fel de teoretic, și un prejudiciu continuu, cum ar fi plata costurilor de garanție bancară⁸⁸ sau atingerea adusă reputației⁸⁹, pentru care Gul Ahmed încă ar putea să acționeze în judecată Consiliul⁹⁰.

112. Am discutat anterior în prezentele concluzii despre prejudicierea reputației⁹¹. În rest, Gul Ahmed nu a identificat în fața Tribunalului sau a prezentei instanțe niciun prejudiciu continuu sau acțiune în despăgubiri pendinte. În consecință, Gul Ahmed nu poate stabili existența unui interes pe baza unor astfel de argumente vagi și susținute în mod necorespunzător. Tribunalul nu poate fi criticat pentru că nu a prezentat în mod expres motive în această privință⁹².

Concluzie cu privire la respectarea obligației de motivare

113. În lumina celor de mai sus, concluzionăm că Tribunalul și-a expus în mod adecvat motivele și că, în consecință, argumentul Gul Ahmed în sens contrar trebuie respins.

84 A se vedea punctul 92 de mai sus.

85 Hotărârea din 8 noiembrie 2012, Evropaiki Dynamiki/Comisia (C-469/11 P, EU:C:2012:705, punctul 55).

86 Hotărârea din 19 aprilie 2007, Holcim (Germania)/Comisia (C-282/05 P, EU:C:2007:226, punctul 29).

87 Hotărârea din 19 aprilie 2007, Holcim (Germania)/Comisia (C-282/05 P, EU:C:2007:226, punctul 36).

88 Hotărârea din 19 aprilie 2007, Holcim (Germania)/Comisia (C-282/05 P, EU:C:2007:226, punctul 35).

89 Hotărârea din 7 iunie 2017, Guardian Europe/Uniunea Europeană (T-673/15, EU:T:2017:377, punctul 42).

90 O astfel de acțiune ar fi admisibilă în ceea ce privește prejudiciul rezultat în perioada de cinci ani care precedă această acțiune. A se vedea în acest sens Hotărârea din 21 aprilie 2005, Holcim (Germania)/Comisia (T-28/03, EU:T:2005:139, punctul 70), și Hotărârea din 16 decembrie 2015, Chart/SEAE (T-138/14, EU:T:2015:981, punctul 58 și jurisprudența citată).

91 A se vedea punctele 103-106 de mai sus.

92 Hotărârea din 2 aprilie 2009, France Télécom/Comisia (C-202/07 P, EU:C:2009:214, punctul 30 și jurisprudența citată).

Costuri

114. Întrucât Curtea ne-a solicitat să examinăm doar primul motiv de recurs al Gul Ahmed și întrucât soluționarea finală a recursului va depinde de poziția pe care Curtea o adoptă nu numai în raport cu acest motiv, ci și în ceea ce privește cel de al doilea motiv de recurs, nu facem nicio recomandare cu privire la costuri în această cauză.

Concluzie

115. În lumina celor de mai sus și fără a aduce atingere aprecierii de către Curte a celui de al doilea motiv de recurs, propunem Curții să respingă primul motiv de recurs al Gul Ahmed.